

VINERI • 9 OCTOMBRIE 2009 • ANUL LIX NR. 41

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

*Chiar minoritățile duc țara în faliment?
Învățătoarea, studenta și eleva din familia Petrușan
Folclorul românesc unește credincioșii ortodocși din Ungaria*

CALENDAR ORTODOX

12 octombrie, luni – Sf. Mc. Prov, Tarah și Andronic;
Sf. Cosma, Ep. Maiumei.
13 octombrie, marți – † Aducerea moaștelor Sf. Ap.
Andrei la Iași.
14 octombrie, miercuri – †) Sf. Cuv. Parascheva de
la Iași; Sf. Mc. Nazarie, Ghervasie și Silvan.
15 octombrie, joi – Sf. Mc. Luchian; Sf. Savin și Vars,
Ep.; Cuv. Eftimie cel Nou.
16 octombrie, vineri – Sf. Mc. Longhin Sutașul; Sf. Mc.
Leontie, Dometie și Terentie.
17 octombrie, sâmbătă – Cuv. Mc. Andrei Criteanul.
18 octombrie, duminică – † Sf. Ap. și Ev. Luca; Sf. Mc.
Marin cel Bătrân; Cuv. Iulian. Duminica a XXI-a
după Rusalii (Pilda Semănătorului).

AGENDĂ

12 octombrie

1492 – Cristofor Columb a debarcat pentru prima
oară în Lumea Nouă.

1882 – s-a stins din viață, la Sankt-Petersburg,
Gheorghe Pomuț.

13 octombrie

1672 – s-a născut Maria Brâncoveanu, soția lui Con-
stantin Brâncoveanu, marele domn al Țării Românești.

1884 – s-a născut poetul și prozatorul Vasile
Voiculescu.

14 octombrie

1761 – Maniu Micu Clain se călugărește, primind
numele monahicesc Samuil.

1778 – s-a născut poetul Costache Conachi.

1864 – episcopul Procopie Ivacicovici al Aradului a
săvârșit slujba de sfințire a bisericii ortodoxe române
din Orașul Mic Românesc din Jula.

15 octombrie

1893 – s-a născut Carol al II-lea, Rege al României
între anii 1930–1940.

16 octombrie

1968 – a debutat pe scenă renumita cântăreață Sofia
Vicoveanca.

17 octombrie

1849 – a murit de tuberculoză, la Paris, Frederic
Chopin, compozitor romantic polonez.

18 octombrie

1868 – s-a născut geograful și etnologul Simion
Mehedinți.

1883 – semnarea, la Viena, a tratatului de alianță
româno-austro-ungar.

Ungaria

A fost descoperită pivnița
lui Vlad Țepeș la Pécs

În timpul restaurărilor centrului ora-
șului Pécs, întâmplător s-a găsit pivnița
casei în care a trăit Vlad Țepeș (Dracula).
Dacă ar fi prezentată publicului, pivnița
ar putea deveni o atracție turistică in-
ternațională, însă ea va fi închisă și, ast-
fel, distrusă pe veci, scrie ziarul Pécsi
Napilap.

Nu mulți știu că fostul domnitor al Țării
Românești a trăit câțiva ani și în orașul
Pécs din sud-vestul Ungariei. Casa lui s-a
aflat în piața centrală de azi, dar aceasta
a fost distrusă după plecarea otomani-
lor. Pivnița de sub această clădire de pia-
tră a fost descoperită recent, cu ocazia
lucrărilor de renovare a pieței Széchenyi.
Domnitorul român, cunoscut sub nume-
le de Vlad Dăculea sau Dracula, a fost
exilat aici de către regele Matei Corvinul,
cândva prin anii 1460.

Prima mențiune a palatului de piatră în
care a trăit Vlad Țepeș la Pécs datează
din 1489. Această clădire figurează în do-
cumente cu numele de „Drakulyaház”, a
declarat *Fedeles Tamás*, profesorul Facul-
tății de Istorie a Universității din Pécs. El
a mai spus că pivnița lată de vreo trei
metri și lungă de 20 de metri, este îngro-
pată pe jumătate de nămol și doar atunci
s-ar putea afla mai multe despre acest
loc și despre stăpânul acestuia, dacă ar fi
descoperită în totalitate.

Închiderea tehnică a pivniței va costa
18 milioane de forinți, bani care stau la
dispoziție în bugetul Serviciului pentru
Protecția Monumentelor Culturale, însă
descoperirea totală și deschiderea în fața
publicului a pivniței lui Vlad Țepeș ar cos-
ta 40 de milioane de forinți în plus.

E. Iova

Șase noi studenți
în România

Departamentul pentru
Relațiile cu Românii de Pre-
tutinderi din cadrul Minis-
terului Afacerilor Externe și
Ministerul Educației din
România acordă anual,
pentru tinerii români din
afara granițelor, subven-
ționarea studiilor în învăță-
mântul preuniversitar și
universitar de stat. Repar-
tizarea locurilor subven-
ționate cu bursă sau fără
bursă se face la începutul
fiecărui an școlar. În acest
an de studii, statul român
a asigurat 20 de locuri pen-
tru tinerii etnici români pen-
tru învățământul preuni-
versitar din România, la
care nu s-a prezentat nici
un student. La studiile uni-
versitare din România s-au
înscris 10 elevi români din
Ungaria, dintre care 6 au

obținut bursa statului ro-
mân, iar 4 au fost respinși.
Deci, de la începutul ace-
stei săptămâni, *Zoltan Netea*
(admis la Universitatea de
Medicină și Farmacie din
Târgu Mureș), *Nora Ruja*
(admisă la Universitatea de
Medicină și Farmacie din
Târgu Mureș), *Ana Ianc*
(admisă la Universitatea
„Babeș-Bolyai” din Cluj-
Napoca), *Brigita Sferle* (ad-
misă la Universitatea „Au-
rel Vlaicu” din Arad) și *Pe-
tru Monostori* (admis la
Universitatea de Medicină
și Farmacie din Târgu
Mureș) sunt bobocii statu-
lui român, cărora le sunt
asigurate cheltuielile de
școlarizare și cazare în
cămine de la bugetul de
stat român.

A. Cioca

București

Ședință
comună
amânată

Contrar celor anunțate
mai devreme, nu se va mai
ține la sfârșitul acestei săp-
tămâni ședința comună a
celor două guverne de la
Budapesta și București. Pla-
nificată inițial pentru data
de 10 octombrie, cu loc de
desfășurare la București,
ședința a fost amânată
pentru o dată nesigură, dar
care probabil va fi încă în
cursul acestui an. E.I.

Telefonul redacției:
66/463-152

Citatul
săptămânii

„Există ceva mai puternic decât toate ar-
matele lumii, iar aceasta este o idee căreia
i-a sosit vremea.”

Victor Hugo (1802–1885)

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică
pentru conținutul articolelor publicate în Foaiă românească aparține autorilor. Foaiă româ-
nească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Agneta și Maria Petrușan, alături de mama lor,
învățătoarea Maria Condoroș Petrușan (Foto: Ana Cioca)

„Strângeri de mâini”, pentru a XV-a oară

Consiliul Local din Jula organizează miercuri, 14 octombrie, cea de-a 15-a ediție a întâlnirii „Strângeri de mâini”, întâlnire de prietenie între orașele Arad și Jula. Manifestarea va debuta la ora 10.00, cu o ședință în sala festivă a primăriei din Jula, la care programul cultural va fi oferit de elevii școlii generale și liceului românesc din oraș. După-masă, de la ora 15.00, oaspeții arădeni și consilierii julani sunt așteptați la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, unde va fi lansat volumul „Biserici de lemn din județul Arad” și se va vernisa o expoziție de fotografii despre cele mai frumoase biserici de lemn din județul Arad.

Întâlnirea „Strângeri de mâini” a avut loc pentru prima dată în vara anului 1994, la inițiativa tânărului julan *Susánszki Imre*. Scopul principal era determinarea unei colaborări mai bune între politicienii și so-

cietățile civile din cele două state, după modelul franco-german. Prima manifestare „Strângeri de mâini” a avut loc concomitent la Jula și Arad, în perioada 22-26 iunie 1994, sub protectoratul principal al doamnei *Catherine Lalumière*, secretarul general al Consiliului Europei. La 16 octombrie 1994, sub semnul împăcuirii dintre cele două popoare, a sosit în vizită la Jula, *Prea Fericitul Teoctist*, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, iar cu câteva săptămâni mai târziu, pe 8 decembrie 1994, primarii orașelor Arad și Jula semnau acordul de colaborare

dintre cele două localități. Acest act este de fapt rodul inițiativei „Strângeri de mâini”, iar primarii care au venit ulterior la putere au făcut mult ca acest acord de înfrățire să se dezvolte în ultimii ani.

La întâlnirea din 14 octombrie, de la Jula, primarii celor două orașe, *dr. Perjési Klára* și *Gheorghe Falcă* vor semna din nou documentul de înfrățire dintre Jula și Arad. Reprezentanții celor două orașe se vor întâlni din nou, la ediția de la Arad a „Strângeri de mâini” în data de 11 noiembrie 2009.

A.B.

Săptămâna filmului românesc, la Budapesta

ICR Budapesta se pregătește pentru un eveniment cultural deosebit de important și mult așteptat cu siguranță nu numai de românii din Ungaria, dar și de maghiarii din Budapesta. Este vorba despre deja tradiționala Săptămână a filmului românesc la Budapesta.

Purtând genericul „Sens schimbat – anul 20”, săptămâna va debuta cu o discuție la masa rotundă cu participarea unor ziariști

români care au făcut istorie: *Emil Hurezeanu* – scriitor, publicist, analist politic, *N.C. Munteanu* – ziarist, analist politic, *Ioana Toma* – cercetător Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj/ Central European University, *Liviu Tofan* – jurnalist, Radio Europa Liberă, România, *Kasza László* – jurnalist, Radio Europa Liberă, Ungaria. Este vorba despre ziariști de la Radio Europa Liberă, o organizație și un post de radio finanțat la

vremea respectivă de Congresul Statelor Unite, care transmitea în țările Europei de Est și Orientului Mijlociu. Înființat la 15 martie 1949, la New York, sediul principal fiind stabilit la München, prima emisiune de undă scurtă a fost transmisă pe 4 iulie 1950, către Cehoslovacia. Emisiunile făceau parte dintr-o campanie de război psihologic, din spatele Cortinei de Fier. Serviciul în limba română al Radio Europa Liberă a încetat să emită după aproape 60 de ani de transmisii de știri și informații necenzurate publicului din România, la 1 august 2008.

Săptămâna filmului românesc la Budapesta va avea loc la Cinematograful Uránia, în perioada 12-18 octombrie, iar la cinematograful Grand Cafe din Seghedin producțiile românești vor sosi la sfârșitul lunii octombrie.

I.K.

EDITORIAL

Chiar minoritățile duc țara în faliment?

Parlamentul de la Budapesta a început în aceste zile dezbaterile planului bugetar pe 2010. În timp ce toată lumea se luptă cu criza generală, numeroase instituții dând faliment și punând angajații în stradă de pe o zi pe alta, sunt totuși și în continuare câteva sectoare unde nu se face nici o economisire, nici o reducere de cheltuieli. Nu ne referim doar la salariile grosolane ale miniștrilor sau despăgubirile și mai grosolane ale unor angajați din instituțiile de stat, pentru că tot de o discriminare pozitivă se bucură și minoritatea maghiară din afara granițelor țării. Criză încoace sau încolo, prioritatea priorităților pentru guvernele din totdeauna ale Ungariei este, în primul rând, soarta ungarilor din țările din jurul granițelor. Felicitări lor! Și celor care dau, și celor care iau!

Copiii orfani ai Ungariei au fost, sunt și din câte se prevede vor mai fi și în viitor, minoritățile. Acele 13 naționalități, care „sunt părtașe la puterea poporului, sunt factori constitutivi ai statului”, după cum se arată în Constituție. Dacă am citi zilnic Constituția și Legea Minorităților, poate ne-am da seama totuși cât ne sunt de călcate în picioare drepturile ca cetățeni de altă limbă și altă cultură ai acestei țări. Mult criticata Legea Minorităților, pe lângă faptul că reglementează sistemul de autoguvernare minoritare – un sistem categoric falimentar, pentru noi, minoritățile – această lege conține și niște obligațiuni pentru statul maghiar, ca de exemplu asigurarea învățământului sau dreptul la informare prin mass-media în limba minorităților. Litera legii sună bine, însă în realitate nici pe de parte nu este respectată. Orice instituție care întâmpină greutăți financiare, fie ea televiziunea sau radioul public, o facultate sau o autoguvernare care are în administrare vreo școală de naționalitate, prima tăiere de fonduri o face la minorități. Aceștia și așa sunt puțini și neînsemnați, cred acești factori de decizie. La redacția românească a radioului public lucrează de ani de zile doar 3 redactori: 2 angajați și 1 colaborator externist permanent. În loc de 5 redactori(!), de câți ar fi nevoie la realizarea unei emisiuni zilnice de 2 ore. În momentul creării legii, timpul de emisie a fost deja de două ore, deci acesta nu poate fi redus, dar numărul angajaților nu este stabilit nicăieri. Se pare că acesta poate fi redus până la infinit, fără nici o consecință. Și degeaba se înțeleg cele două guverne în rezolvarea acestei situații imposibile, ea se pare că nu prea impresionează pe nimeni. Deunăzi s-a descoperit că și televiziunea publică are mari probleme financiare și este preocupată de gândul să desființeze studiourile teritoriale. Reamintim că majoritatea emisiunilor naționalităților se realizează în aceste studiouri. De desființat redacțiile minoritare probabil nu vor fi desființate, dar dacă Ecranul Nostru se mută la Budapesta vă dați seama la câte programe românești din satele din jurul Julei va putea participa? Poate anual la două-trei.

La fel se confruntă cu probleme financiare și Universitatea din Seghedin, și deja au început presiunile asupra profesorilor de la Institutul de Naționalitate cum că au prea puțini studenți și costă prea mult întreținerea catedrelor de naționalitate. Totuși de câți studenți s-ar mulțumi conducerea universității? De exemplu, catedra de română niciodată nu a dispus de un efectiv de studenți prea mare, pentru că nici nu există necesitatea ca anual să termine, să zicem, 30 de noi profesori de română. Ar fi o nenorocire, care ar spori numai numărul șomerilor.

Problema principală însă nu este doar că aceste instituții vor să economisească bani pe spinarea românilor din Ungaria, ci în primul rând că nu există nimeni, absolut nimeni, care să le reprezinte interesele. Autoguvernarea pe Țară este ca moartă, iar cei care sunt direct vizati își riscă pituța cea de toate zilele dacă își deschid gura.

Eva Iova

Pe scurt...

PREMIUL NOBEL
PENTRU MEDICINĂ

Elizabeth Blackburn, Carol Greider și Jack Szostak sunt laureații Premiului Nobel pentru Medicină 2009, aceștia fiind preferați pentru studiul lor asupra enzimei telomereză, care este secretul „tineretii fără bătrânețe”. Telomeraza este o enzimă ce protejează cromozomii în fața procesului de îmbătrânire. Această enzimă ar putea deține secretul tinereții fără bătrânețe, iar mai mult decât atât, ar putea avea un rol extrem de important în lupta împotriva cancerului pentru că are un rol determinant în apariția și înmulțirea celulelor canceroase în organism.

ÎNTÂLNIREA MEDICILOR
PEDIATRI LA JULA

În perioada 2-3 octombrie, la Centrul Cultural Românesc din Jula s-a ținut cea de-a XXVI-a conferință internațională a Societății Maghiare de Pediatrie. Evenimentul a fost organizat de Secția Pediatrică din cadrul Spitalului Județean Pándy Kálmán din Jula, al cărei șef de secție este dr. Petru Șipoș, medic român originar din Chitighaz. Congresul a cuprins prelegeri științifice susținute de medici maghiari, italieni și englezi.

CINCI NOI SUSPECȚI
ÎN CAZUL COZMA

Handbalistul român Marian Cozma a fost ucis în urmă cu șapte luni, la 8 februarie, într-un local din Veszprém. Numărul celor suspecți de a fi fost implicați în acest caz se ridică deja la 23, dintre care 10 sunt cercetați în stare de libertate. După cum a declarat recent Fejes Péter, procuror șef al județului Veszprém, făptașii pot primi o pedeapsă maximă de 20 de ani de închisoare.

FESTIVALUL COPIILOR,
LA ORADEA

Administrația Imobiliară Oradea organizează, în perioada 9-11 octombrie, cea de-a doua ediție a „Festivalului Copiilor”, în Orașelul Copiilor din Oradea. Evenimentul cuprinde activități de creație cu tema „Toamna”, spectacole de teatru pentru copii, concursuri și întreceri sportive.

Festival de Teatru Clasic, la Arad

Teatrul Clasic „Ioan Slavici” din Arad va organiza și în toamna acestui an, în perioada 11-24 octombrie, Festivalul de Teatru Clasic, ediția din acest an ajungând deja la a XV-a ediție. La evenimentul care va deveni de pe acum internațional, partenerul teatrului arădean va fi Teatrul Jókai din Bichișciaba.

În program:

Duminică, 11 octombrie, Ora 18,30 – Spectacol de deschidere a ediției a XV-a a festivalului; ora 19,00 – Pandur Theaters (Slovenia) / Gavella (Zagreb, Croația), „Caligula”, după Albert Camus, Regia – Tomaz Pandur

Luni, 12 octombrie, Ora 19,00 – Teatrul „Jókai” Bichișciaba, „Căsătoria”, de N. V. Gogol, Regia – Sztaniszlav Anatoljevics Mojszejev

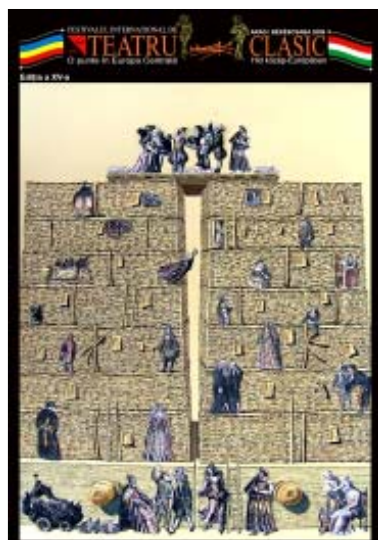
Marti, 13 octombrie, Ora 19,00 – Teatrul „Odeon” București, „Pyramus și Thisbe 4 You”, după William Shakespeare, Regia – Alexandru Dabija

Miercuri, 14 octombrie, Ora 19,00 – Teatrul Municipal Baia Mare, „Jocul de-a vacanța”, de Mihail Sebastian, Regia – Radu Afrim

Joi, 15 octombrie, Ora 19,00 – Teatrul Clasic „Ioan Slavici” Arad, „Slugă la doi stăpâni”, de Carlo Goldoni – PREMIERA, Regia – Laurian Oniga

Sâmbătă, 17 octombrie, Ora 19,00 – Teatrul Național „Mihai Eminescu” Timișoara, „Trei surori”, de A. P. Cehov, Regia – Ada Lupu

Luni, 19 octombrie, Ora 19,00 – Teatrul Clasic „Ioan Slavici” Arad, „Turandot” de Carlo Gozzi, Regia – Chris. M. Nedeea

Marti, 20 octombrie, Ora 19,00 – Teatrul Clasic „Ioan Slavici” Arad, „Tartuffe”, de Moliere, Regia – Dan Vasile

Miercuri, 21 octombrie, Ora 19,00 – Teatrul Național „Marin Sorescu” Craiova, „Scaunele”, de Eugen Ionesco, Regia – Kincses Elemér

Joi, 22 octombrie, Ora 19,00 – Teatrul Național din Pécs (Ungaria), „Puștiul”, de Pozsgai Zsolt, Nagy Tibor, Bradányi Iván, Regia – Balikó Tamás

Vineri, 23 octombrie, Ora 19,00 – Teatrul de Comedie București, „Leonce și Lena” de G. Buchner, Regia – Horațiu Mălăele

Sâmbătă, 24 octombrie, Ora 19,00 – Teatrul Clasic „Ioan Slavici” Arad, Compania „Teatrando” La Roche sur Yon (Franța), AMIFRAN, „Dom Juan. Scenes de sang”, Concepție și regie – Alain Sabaud

Târgul de la Negreni

Târgul cu o tradiție de peste cinci secole se organizează în toamna fiecărui an, în al doilea sfârșit de săptămână a lunii octombrie, pe malul Crișului Repede, în localitatea Negreni. Târgul se bucură de un mare interes din partea turiștilor, anticarilor și a bișnițarilor depotrivă. În acest an, târgul de la Negreni se va organiza în zilele de 10-11 octombrie. Acesta are două părți, una în care se vând obiecte

noi de uz general, haine, încălțăminte. O importanță mai mare o are cealaltă parte, unde se pot găsi diferite vechituri, de exemplu: port popular, cusături, farfurii pictate, cărți, mobilier, scule, picturi, etc. Cei interesați pot petrece mai multe zile plimbându-se între aceste obiecte. Târgul se bucură de o popularitate foarte mare având oaspeți din Ungaria, Europa de Vest, chiar și din America. A.B.

APEL

Se pot face propuneri și în acest an pentru distincțiile „Pentru Românii din Ungaria” și „Pentru Învățămintul Românesc din Ungaria”. Distincțiile fondate de Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria vor fi acordate unei persoane sau comunități propuse de către autogovernări, asociații civile și instituții românești.

Dosarele care vor conține datele și activitatea celui propus vor fi înaintate până la **20 octombrie 2009**, pe adresa AȚRU, Jula, strada Eminescu nr. 1. R.P.

Români la FUEN

Uniunea Federativă a Naționalităților din Europa (FUEN) și-a ținut Congresul jubiliar între 29 septembrie și 2 octombrie 2009, la Bruxelles. Organizația internațională non-guvernamentală care grupează 86 de asociații ale minorităților din 43 de țări, a aniversat 60 de ani de la constituire. Întrunirea jubiliară a avut loc la sediul instituțiilor de vârf ale Uniunii Europene (UE). Subiectul principal al discuțiilor a constituit abordarea problemelor minorităților de către UE. Delegații FUEN s-au întâlnit și cu Leonard Orban, comisarul român pentru multilingvism al Comisiei Uniunii Europene. Din Ungaria au participat la lucrările Congresului reprezentanți Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria (UCRU) și ai Autogovernării pe Țară a Germanilor din Ungaria, ambele organizații fiind membre cu drept deplin ale FUEN. Au participat la întrunire și reprezentanți aromânilor din Bulgaria, Macedonia și România. A.C.

Serbare
la Sântandrei

Pe 17 octombrie, Uniunea Femeilor din Bihor organizează „Întâlnirea femeilor din mediul rural”, o sărbătoare pe care a decretat-o Organizația Națiunilor Unite în anul 2005, în România fiind sărbătorită doar de această organizație, anul acesta ajungând la cea de-a patra ediție. Manifestarea se va derula la sala sporturilor din comuna Sântandrei, de lângă Oradea, și vor participa invitați din mai multe județe din România și din Ungaria. Preotul Cosmin Pop din Jula va participa cu o expoziție de icoane pe sticlă și cruci din lemn, iar câțiva români din Chitighaz și Micherechi vor participa cu obiecte tradiționale, port popular și gastronomie specifică românilor din Ungaria. A. Butar

„Familiiile, grădinița și școala vom lupta împreună pentru îmbunătățirea vorbirii limbii române”

De vorbă cu Ana Ciotea, directoarea Grădiniței românești din Julia

În noiembrie se împlinește un an de când Grădinița românească din Julia este condusă de Ana Ciotea. Odată cu noua conducătoare au fost introduse și noi inițiative. Sarcinile preluate de la conducătoarea ieșită în pensie Cornelia Taga îi revin acum doamnei Ciotea, care este obligată să aplice schimbări și mai puțin agreeabile. Despre tradiții și inițiative am stat de vorbă cu directoarea Ana Ciotea.

– La începutul activității mele la această grădiniță am introdus doar modificări mai mici, pentru că nu am vrut să aduc în situații nesigure, instabile nici părinții, nici angajații grădiniței. Schimbările se referă mai mult la programele comune cu părinții. Avem în cadrul grădiniței o comunitate creatoare, care a organizat diferite programe, însă aici am modificat ca nu numai educatoarele și doicile să lucreze în acest scop, ci să implicăm și părinții, și copiii. O noutate este, de exemplu, că în preajma Crăciunului, atunci când organizăm tradiționala întrunire, la care copiii, părinții și pedagogii pregătesc împreună cadouri de Crăciun, servim tuturor mâncare tradițională românească. Apoi, primăvara avem Ziua Familiilor, la care organizăm diferite programe, concursuri sportive pentru copii și părinți, iar ca noutate în acest an am servit participanților mititei și cârnăciori, prăjiți la grătar în curtea grădiniței. Deși o parte a părinților nu sunt români, mâncărurile tradiționale românești au avut succes.

– La sedința cu părinții din săptămâna trecută s-a anunțat că vor fi introduse modificări atât în structura grupelor românești cât și la cele maghiare. Care sunt aceste modificări?

– Trebuie să ne întoarcem în timp până în anul 2007, când în oraș s-au integrat într-o singură instituție toate grădinițele. Această instituție până atunci s-a numit „Grădinița din strada Galamb”, iar apoi a primit denumirea de „Grădinița din Orașul Românesc din Julia”. Grădinița noastră a rămas independentă, nu s-a integrat cu cele ungurești, doar că problemele economice sunt administrate de Grădinița Asociaată din Julia. Până atunci aici au funcționat două grupe românești și două ungurești, iar din luna septembrie a anului 2007 cele ungurești au devenit bilingve. În aceste grupe bilingve atunci se predă odată pe săptămână limba română, iar în acest an de două ori pe săptămână. Din septembrie 2010, toate cele patru grupe se vor transforma în grupe bilingve, cu câte-o educatoare de naționalitate română și una maghiară. Din cauza acestor schimbări acum

lii în care se mai vorbește românește, dar atunci când copilul vine la grădiniță după un timp nu mai vorbește doar ungurește. Care este explicația la această problemă și cum credeți că s-ar putea rezolva?

– Această problemă într-adevăr

Directoarea Ana Ciotea
și noua educatoare
Erica Cora,
la grupa Ursulețul

avem discuții cu părinții, dar trebuie să insistăm, deoarece trebuie să aplicăm legea care ne obligă ca fiind o instituție de naționalitate să facem acest lucru. Din păcate, această modificare poate însemna un pas înapoi pentru grupele românești, pentru că în loc de două educatoare române vor fi una româncă și alta maghiară. Dar avem scopuri clare pe termen lung. Se știe că avem la noi educatoare, care sunt aproape de pensie, și dacă ele vor ieși la pensie, vreau să angajez doar educatoare care dispun de diplomă de naționalitate. Atunci vom avea din nou doar grupe românești. Acum suntem în situație dificilă, dar cu timpul vom reveni la normal. Trebuie să se știe că în statutul grădiniței noastre toate cele patru grupe figurează ca grupe bilingve, doar în opinia publică se consideră grupe românești și ungurești. Bineînțeles, de noi depinde cum reușim să însușescă copiii cât mai eficient limba română. Am încrederea în educatoarele de naționalitate română, că vor înțelege că pentru a întări identitatea de român în copii este nevoie de mai multă conversație în limba română, decât de numeroase poezioare românești. Vom accentua mai cu seamă conversația în limba română. Iar pentru copiii care se vor înscrie la școala generală română vom ține legături mai strânse între cele două instituții.

– Vorbind despre importanța conversației în limba română, este un fapt trist cazul puținelor fami-

este una foarte dificilă. Majoritatea copiilor nu vin de acasă cu cunoștințe de limba română. Problema este că nici copiii din familiile românești nu vorbesc românește. Iar la grădiniță copiii se iau unii după alții. Așa că educatoarele sunt într-o situație foarte grea. Părinții ar trebui să vorbească cu copiii până la vârsta de 6 ani numai românește, pentru că dacă ajunge la grădiniță și așa o să se învețe ungurește. Comunitatea are o influență foarte mare asupra copiilor și dacă se vorbește numai în ungurește în jurul lor, și ei schimbă în maghiară. Eu am cerut educatoarelor, ca indiferent de nivelul de cunoștință a limbii române a copiilor, tot ce se spune copiilor să se spună în ambele limbi. Consider că aceste metode vor avea succes. Totuși, bineînțeles, cel mai eficient ar fi pentru însușirea limbii române să se vorbească exclusiv românește cu ei. Trebuie să spun sincer că adevărul este că nu prea sunt părinți care să se plângă pentru că copiii nu vorbesc românește. Sunt indiferenți. Aceștia consideră că din moment ce și-au înscris copilul la grădiniță românească, și-au îndeplinit datoria. Sunt câțiva care nu sunt mulțumiți, și cu ei putem să discutăm în mod direct cum putem să rezolvăm împreună problema. Așadar, printr-o legătură mai strânsă, familiile, grădinița și școala vom lupta în comun pentru îmbunătățirea vorbirii limbii române de către copii.

Rita Pătaș

Pe scurt...

JULIA

Autogovernarea Românească, condusă de dr. Ioan Ciotea, s-a întrunit în sedință joi, 1 octombrie, pentru a discuta despre problemele tehnice legate de participarea la manifestarea „Strângeri de mâini”. În colaborare cu Primăria orașului și cu Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, pe 14 octombrie se va organiza la sediul UCRU vernisajul expoziției și lansarea cărții „Biserici de lemn din județul Arad” al autorilor Ioan Godea și Horea Medeleanu.

BICHIȘCIABA

În zilele de 22–25 octombrie, la Sala Sporturilor din Bichișciaba va avea loc cea de-a 13-a ediție a Festivalului de Cârnați. În cadrul acestui program, sâmbătă, 24 octombrie va fi sărbătorită „Ziua mondială a vârstnicilor”, la care vor participa membrii Clubului Pensionarilor din Micherechi.

CHITIGHAZ

În 2009, Școala generală românească din Chitighaz împlinește 60 de ani de la înființare. Cu acest prilej, direcțiunea instituției de învățământ organizează o festivitate în ziua de sâmbătă, 31 octombrie. Sunt invitați toți foștii elevi și profesori, care au absolvit sau au predat aici.

BIHOR

De la 15 septembrie, la școlile din Bedeu, Săcal, Furta, Darvaș și Pocei, unde se predă și limba română, au început și cursurile de dansuri populare românești susținute de Gheorghe Gros din Chitighaz. Acesta ne-a informat că în total se ocupă de aproximativ 100 de copii, iar cu dansatorii din Pocei a avut repetiții pe tot parcursul verii, participând și la diferite spectacole de folclor din România și Ungaria.

IFALĂU

Săptămâna viitoare, între 15–17 octombrie se vor desfășura Zilele Bihorului Unguresc. Cu această ocazie, în sala sporturilor din Berettyóújfalu (Ifalău) vor avea loc târguri și expoziții ale artiștilor plastici profesioniști, amatori și anteprenori din Bihorul Unguresc. Aici va participa cu un stand și pr. Cosmin Pop din Jaca, cu o expoziție de icoane pe sticlă și cruci de lemn.

– M-am născut în 1964 în Beiuș, unde am absolvit școala generală și liceul în limba română. Apoi am luat licența la Timișoara, la Institutul Politehnic „Traian Vuia”, secția inginerie mecanică fină, după care am profesat trei ani ca și inginer. În tot acest timp am conștientizat chemarea lui Isus Cristos, atât spre mântuire, cât și spre slujire. Faptul că Dumnezeu mi-a redat viața din moartea clinică de când eram încă copil m-a făcut să mă gândesc la scopul Lui pentru viața mea. Am conștientizat faptul că sunt păcătos, că am nevoie de dragostea lui Dumnezeu, de salvarea Lui prin Isus Cristos. În 1982 L-am acceptat ca și mântuitor personal; apoi m-am botezat și m-am implicat în biserica locală din Beiuș. În anii studenției am frecventat bisericile baptiste românești din Timișoara unde am experimentat o activitate spirituală mai intensă. Apoi, la cererea pastorului, am fost implicat și în biserica maghiară din Timișoara unde am început slujirea în lucrarea cu tinerii și predicarea Evangheliei. După 1989 s-a reorganizat Convenția Bisericilor Baptiste Maghiare din România, a luat ființă și organizația de tineret, unde am fost ales vicepreședinte, apoi secretar, și președinte. În 1993 am fost invitat și am petrecut șase luni în Statele Unite ale Americii și Canada să am o privire de ansamblu a organizației de tineret și bisericilor maghiare de acolo și să slujesc printre ei. M-am întâlnit și cu frați de limbă română, baptiști și pentecostali, care m-au invitat și m-au implicat pe parcursul șederii mele acolo să iau parte la servicii și să le slujesc din Cuvântul Domnului. Când două biserici românești (din Sacramento și Portland) și-au manifestat interesul de a mă implica și a le sluji ca pastor am început să mă gândesc la implicarea totală în lucrarea Evangheliei. Atunci am decis să revin din acel drum oficial. Între timp biserica din Beiuș – în care am crescut, și în care am fost implicat ca membru și ca evanghelist – a rămas fără pastor, m-a invitat oficial să accept să fiu pastorul bisericii și biseri-

„Eu respect identitatea și limba fiecărei persoane și a bisericii”

Interviu cu Iosif Boros, păstorul Bisericii Baptiste din Micherechi

Din 26 septembrie Biserica Baptistă din Micherechi are din nou pastor propriu. La sărbătoarea instalării pastorului **Iosif Boros** au participat nu numai membrii bisericii, ci și pastori din Regiunea Crișurilor din Ungaria și de la Convenția Bisericilor Baptiste Maghiare din România. Biserica Baptistă din Micherechi aparținând Cultului Baptist din Ungaria, actul de instalare, rugăciunea și predarea scrisorii de acreditare a pastorului au fost săvârșite de președintele, **dr. Mészáros Kálmán**. Așadar serviciul divin de instalare s-a desfășurat în limba maghiară. Deși noul pastor al Bisericii baptiste române din Micherechi este de naționalitate maghiară, dânsul se consideră filoromân și este gata să slujească spre folosul tuturor sufletelor, fie ei români, fie maghiari. În cadrul următorului interviu l-am solicitat pe pastorul Iosif Boros din Beiuș să ne ajute să-l cunoaștem mai de aproape.

cilor maghiare din zona Beiușului. Am stat în fața Domnului și am acceptat această invitație, considerând-o chemare din partea Lui. M-am pus la dispoziția Lui și în 1995 am fost ordonat ca pastor și am slujit acolo până în 2005. Domnul ne-a binecuvântat cu multe amintiri plăcute și experiențe de neuit în urmarea și slujirea Lui. În misiune am fost implicat în lucrarea cu copiii, tineri, tabere de vară, evanghelizări, construire și plantare de biserici noi. Desigur, toate aceste binecuvântări le-am experimentat împreună cu familia. În 1994 am recunoscut voia lui Dumnezeu referitor la partenerul de viață, soția mea **Iren** cu care ne-am căsătorit. Ea este din Oradea, a absolvit Universitatea Emanuel din Oradea la specializările teologie și asistență socială și a fost implicată în Biserica Baptistă Emanuel din Oradea. Tot în 1994 am absolvit Institutul Biblic Baptist din Beiuș, filiala Virginia Baptist College, apoi cursurile BEE (Biblical Education by Extension) International, precum și cursul de Master of Arts in Biblical Studies organizat de Central Baptist Theological Seminary din Minneapolis, Minnesota pentru Europa de Est în Arad.

Dumnezeu ne-a binecuvântat cu doi copii, băiatul nostru **Hanniel** are 13 ani, iar fetița **Hanna-Emanuella** are 8 ani. Ne bucurăm să-i creștem în frica de Domnul, să ne rugăm pentru ei și să-i avem alături de noi și în această lucrare din Micherechi.

– Cum ați ajuns de la primul contact cu Biserica Baptistă din Micherechi

Ioan Ruja, conducătorul bisericii, Iosif Boros, noul pastor și dr. Mészáros Kálmán, președintele Cultului Baptist din Ungaria

până la a deveni pastorul acesteia?

– La începutul anului am primit un telefon de la responsabilul bisericii, **Ioan Ruja**, care m-a invitat să slujesc pentru o duminică. Am acceptat și am fost rugat să predic dimineața în limba română și după masă în maghiară. Între cele două servicii divine am fost întrebat dacă accept să vin și altă dată.

Atunci am considerat necesar să întreb scopul invitației mele la Micherechi, iar fratele mi-a relatat că sunt în căutare de pastor, de când fratele **Teofil Tripo** a plecat. Am fost deschis să accept să vin și în aprilie, apoi în mai și să le slujesc fraților așa cum au cerut, o predică în limba română, una în limba maghiară. La una din ultimele ocazii a fost prezent și pastorul girant, **Matuz József** din Julia și la sfârșitul serviciului, am avut o discuție cu membrii bisericii în vederea cunoașterii reciproce mai complete.

În iunie am luat la cunoștință printr-o scrisoare oficială de invitație că biserica a decis invitarea mea să le slujesc ca pastor. Stând în fața Domnului împreună cu familia, am conștientizat și în această invitație ușa deschisă de Domnul pentru slujire. Pot să spun că de la primele întâlniri am fost primiți cu multă dragoste și ne simțim ca acasă. Dumnezeu ne-a călăuzit aici, ne-a dat și pace lăuntrică că această decizie este după voia Sa, planul Său referitor la viețile noastre. Am acceptat invitația, dorind să fim ascultători Lui și nădăjduim în El că ne va ajuta, chiar dacă realizăm faptul că nu va fi ușor. Orice schimbare aduce cu sine noutăți, încercări și greutăți, dar sperăm și ne încredem în ajutorul Domnului, și sprijinul fraților care ne-au invitat și ne susțin în dragoste și rugăciune.

– Care este poziția Dumneavoastră ca pastor de naționalitate maghiară

într-o biserică română referitor la identitate și limbă?

– Până la urmă am fost anunțat că majoritatea serviciilor divine se desfășoară în limba română; și eu de la primul contact mi-am dat seama că biserica are identitate română. Eu respect identitatea și limba fiecărei persoane și a bisericii. Faptul că va trebui să slujesc în limba română nu este o piedică pentru mine, e posibil deoarece am avut tangență cu limba română: toate studiile mi le-am terminat în limba română și am slujit în multe biserici românești, trăind într-o zonă cu populație majoritară română. Inima mea este deschisă pentru români, maghiari, chiar și alte naționalități fiindcă toți suntem la fel de dragi pentru Dumnezeu.

Sigur avem nevoie de ajutorul și înțelepciunea lui Dumnezeu, de înțelegerea și susținerea fraților pentru ca fiecare să-și pot vorbi pe limba lui. Și mai presus de toate, oricine, de orice naționalitate să înțeleagă dragostea, planul de mântuire a lui Dumnezeu. Și așa cum am conștientizat în mesajul meu de la serviciul instalării mele din 26 septembrie, trebuie să mărturisesc și o fac cu plăcere așa cum a mărturisit și Pavel în scrisoarea adresată Romanilor că motivația mea pentru a sluji la Micherechi este negreșit citatul din Romani 1:14–15. Această datorie a conștientizat-o Dumnezeu în noi față de cei în mijlocul cărora am ajuns. Și aș vrea să citez parafrazând: „Eu sunt dator și românilor și maghiarilor, și celor învățați și celor neînvățați. Astfel, în ce mă privește pe mine, am o vie dorință să vă vestesc Evanghelia vouă celor... – din Micherechi.” Dumnezeu ne-a adus aici să fac cunoscută Vestea Bună a lui Dumnezeu: prin jertfa Domnului Isus Cristos și credința în El, este posibilă iertarea păcatelor noastre, siguranța vieții veșnice și experiența vieții abundente pe calea lui Isus Cristos.

(În numărul următor vom continua discuția cu pastorul Iosif Boros despre planurile sale în noua lucrare de la Micherechi.)

Rita Pățaș

Pelerinaj la Sfânta Mănăstire Prislop

În ziua de 14 septembrie anul curent, la cea mai veche dintre sărbătorile ortodoxe închinată cinstirii Sfintei Crucii, un grup de credincioși de la Oastea Domnului din Micherechi am făcut un pelerinaj la Sfânta Mănăstire Prislop. În această zi însemnată sărbătorim, de fapt, amintirea a două evenimente deosebite din istoria lemnului Sfintei Crucii: 1. Aflarea Crucii pe care a fost răstignit Mântuitorul și înălțarea ei solemnă în fața poporului de către episcopul Macarie al Ierusalimului, în ziua de 14 septembrie anul 335. 2. Aducerea sau întoarcerea Sfintei Crucii de la perșii păgâni, în anul 629, pe timpul împăratului bizantin Heraclius, care a depus-o cu mare cinste în biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim.

După o scurtă istorisire, ce arată importanța acestei zile, să ne întoarcem la pelerinajul nostru. Călătorind spre Prislop ne-am oprit să ne minunăm în Cetatea Devei, care este o cetate aflată pe un deal vulcanic de pe teritoriul orașului Deva. Ea datează din anul 1269. Un alt monument istoric important pe care l-am vizitat a fost Castelul Corvinilor sau Castelul Huniazilor. Această construcție mareașă a fost ridicată în secolul al XV-lea de către Iancu de Hunedoara, pe locul unei vechi întărituri, pe o stanca la picioarele căreia curge pârâul Zlaști.

După puțină odihnă ne-am continuat drumul spre Sfânta Mănăstire Prislop, care este situată într-una dintre cele mai pitorești regiuni din țara noastră mamă. De la Hațeg spre miazăzi se deschide minunata Depresiune a Hațegului sau Țara Hațegului, Leagănul Poporului Român, care se întinde până la poalele Munților Retezat.

După tradiție, biserica mănăstirii a fost zidită de către ucenicii Sfântului Nicodim de la Tismana, în secolul al XIV-lea. A fost refăcută între anii 1564–1580 de Domnița Zamfira, fiica lui Moise Vodă, domnitor al Țării Românești. În cimitirul mănăstirii își doarme somnul de veci Părintele Arsenie Boca, cel care a fost, este și va fi întotdeauna marele duhovnic al neamului românesc, cel care a rămas în conștiința foarte multor creștini ca un om cu viață sfântă. Mormântul Părintelui Arsenie de la Mănăstirea Prislop a fost și în acesta zi de sărbătoare loc de pelerinaj pentru mii de credincioși. Ucenicii Părintelui ne-au spus, că cei care au un pic de evlavie și doresc să ajungă la mormântul lui primesc întotdeauna ajutorul necesar ca să ajungă la Prislop. Acolo, spre surprinderea noastră, mormântul era plin de flori, aduse de oameni. Jertfa și osteneala lor do-

vedește evlavie și respectul pe care mulți îl poartă Părintelui.

Mărturii despre Părintele Arsenie a publicat editura Agaton din Făgăraș, cărți pe care mulți dintre noi am avut posibilitatea de a le cumpăra. „Minunile din jurul Părintelui Arsenie Boca”, articol scris de Violeta Savu, în revista Credința Ortodoxă, îl putem cunoaște mai bine pe Părintele Boca. Acest articol îmi este de mare ajutor ca să îi prezint pe scurt viața și opera lui. Urmărind firul mărturiilor de către oamenii care au fost apropiați în timpul vieții de Părintele, noi, cititorii vom putea afla despre multe minuni săvârșite de el, vindecări miraculoase atât în timpul vieții lui, cât și după aceea, la mormântul Părintelui.

Totul în jurul lui era o minune, se spune într-un loc. De asemenea, am luat cunoștință și de note biografice: s-a remarcat de pe băncile liceului pe care l-a absolvit ca șef de promoție; a urmat Academia de Teologie din Sibiu, apoi Institutul de Arte Frumoase din București (este renumit ca artist, pictor bisericesc); la București a audiat și cursurile de medicină și de mistică creștină. Dintre arte, a iubit și muzica, în anii de studenție a cântat la flaut, iar Liturgia cântată de maicile de la Prislop a fost organizată și armonizată de Părintele Arsenie.

Pe tot parcursul vieții sale monahale, Părintele a fost prigonit și persecutat de comuniști, urmărit de securitate, arestat și dus la Canal pentru aproape un an. Așa cum reiese din confesiunile cuprinse în aceste cărți, Arsenie Boca era retras din fire, puțin comunicativ, avea vorba aspră, de multe ori se ferea de oameni (mai ales din cauza securiștilor ce se mișcau în jurul lui), ca duhovnic și povătuitor era sever, era harismatic, avea darul vederii înainte, cunoștea gândurile oamenilor.

Părintele Arsenie Boca s-a învrednicit de vederea unor Persoane Sfinte: a Maicii Domnului, a Sfântului Serafim de Sarov și chiar a Mântuitorului nostru, Domnul Iisus Hristos, care în două cazuri i s-a arătat sub chipul unui copil, o dată în biserica Mănăstirii Brâncoveanu, când Părintele Arsenie se afla între naos și pro-naos, iar a doua oară în sfântul altar.

Sfântul Serafim de Sarov, care a trăit cu 200 de ani înaintea Părintelui Arsenie, i-a îndrumat pașii în viața duhovnicească: „Fiind la Sfântul Munte Athos, în Grecia, s-a rugat Mântuitorului Hristos și Maicii Domnului să-i călăuzească pașii spre un duhovnic cunosător al tainelor vieții duhovnicești, care să-l îndrume în viața călugă-

rească. După rugăciuni stăruitoare la Fecioara Maria s-a învrednicit de o vedenie în care Maica Domnului l-a luat de mână, l-a urcat pe un munte înalt cu o prăpastie atât de mare încât cu greu putea cineva să meargă cu piciorul liber, și l-a încredințat Sfântului Serafim de Sarov (1759–1833), care l-a îndrumat în viața monahală.”

Cât a fost arestat, celula în care era închis Părintele Arsenie, dimineața gardienii o găseau descuiată, așa încât chiar ei au ajuns să spună că nu trebuie să-l păzească pe Părintele, ci invers! De asemenea, sunt mărturii că la Canal, urmărind să-l umilească, l-au introdus într-o celulă cu delicvenți de drept comun. „Rezultatul a fost că delicvenții s-au întors de la faptele lor rele, văzându-l și ascultându-l pe Părintele, și l-au ocrotit.”

Femeile care depun mărturii în aceste cărți, creștine de mir, călugărițe, preotese, aproape toate vorbesc despre cât de mult a militat Părintele Arsenie împotriva avorturilor. Părintele sfătuia femeile care aveau soți bețivi, să se despartă. „Despre beție Părintele a spus: Decât să scoți pe diavol dintr-un bețiv, mai ușor scoți un suflet din iad.”

Dintre lecturi, Părintele recomanda citirea zilnică a Noului Testament și a cărților egale cu Noul Testament. Iar dintre rugăciuni, cel mai adesea a se practica „Rugăciunea minții și Tatăl nostru care

este rugăciunea cea mai puternică adusă de Domnul Hristos, care cuprinde toate trebuințele noastre.”

Mult iubita Mănăstire Prislop de către Părintele Arsenie Boca, își leagă numele de Sfântul Ioan de la Prislop. În Peștera Sfântului Ioan de la Prislop am avut ocazia și noi să pășim. Acesta s-a retras din mănăstire la 500 de metri distanță, pe râul Slivut, unde și-a construit o chilie din piatră, cunoscută și azi sub numele de „Casa Sfântului”. Se presupune că a trăit aici în secolul al XV-lea sau în prima jumătate a secolului al XVI-lea. El, însă, a murit foarte devreme, din cauza unui vânător care, văzându-l în gura peșterii și confundându-l cu un animal sălbatic, l-a împușcat. Acest monah marcant a fost canonizat în iunie 1992 de Sfântul Sinod al BOR.

Noi, cei părtași la acest pelerinaj, ne-am putut convinge cu adevărat că acest Sfânt Așezământ e un colț de rai, un loc de reculegere, un loc ales de un slujitor al Domnului. Am fost impresionați în momentul când am intrat pe poarta de lemn și mai ales când am stat lângă mormânt... E o pace acolo și o atmosferă caldă! Nu ne venea să mai plecăm acasă! Mare putere are Sfântul Părinte chiar și după adormire, exact cum a scris în cărțile sale. Domnul să ne dea putere să mai putem ajunge acolo, să ne reculegem la mormântul Părintelui Boca.

Bertold Netea, Micherechi

Povestea lui Winnie the Pooh revine după 80 de ani

O continuare a poveștii cu veselul și mult iubitorul de miere ursuleț, scrisă în anii 1920 de A.A. Milne, a apărut pe 5 octombrie în librăriile din Marea Britanie și SUA.

Autorul britanic David Benedictus este cel care i-a dat lui Winnie the Pooh o nouă viață de trăit, în „Întoarcere la pădurea de o sută de pogoane”, prima continuare autorizată a cărților lui Milne. Și i-a mai dat un nou prieten, pe Vidra Lottie, în timp ce unuia mai vechi, melancolicul măgar Eeyore, i-a schimbat un pic personalitatea, făcându-l mai „proactiv”. Pentru Michael Brown, președinte al „Trustees of the Pooh Proprietie”, care deține drepturile de autor pe poveștile originale, cartea e rezultatul a 20 de ani de muncă, relatează Associated Press. Brown a lansat ideea unei noi serii la o ședință, scandalizându-i pe unii.

„Când am spus prima oară asta, a fost un fel de tăcere șocată, iar oamenii cu care vorbeam au spus: «OOO, nu poți să faci asta! O, nu, nu, nu! Așa ceva nu se face»”. Iar deținătorii drepturilor pe poveștile lui Milne nu și-au schimbat părerea până când n-au citit versiunea preliminară a continuării scrise de Benedictus.

Cartea seamănă bine cu originalul, iar în ilustrațiile făcute de Mark Burgess, Christopher Robin pare un pic mai matur, porcușorul Piglet se întoarce la tradiționala sa costumăție verde, în locul celei fucsia din desenele animate Disney, iar Winnie este la fel de grăsuț ca întotdeauna. Însă apare un nou locuitor al pădurii de 100 de pogoane, Vidra Lottie, maniacă a codului britanic de bune maniere și fană înrăită a cricetului, scrie Associated Press. Benedictus spune că a fost atent să păstreze spiritul, tonul și limba cărților originale, dar că nu s-a simțit deloc împovărat de faptul că trebuie să continue povestea de unde a lăsat-o legenda Milne. „Dacă nu-mi ieșea bine, asta nu însemna că distrug originalele”, a spus Benedictus, romancierul și dramaturgul responsabil pentru adaptările audio a câtorva povești cu Winnie The Pooh. „Am sperat că o să mă descurc bine, dar nu cred că am simțit o mare responsabilitate.”

„Întoarcere la pădurea de o sută de pogoane”, care preia povestea de unde a lăsat-o Milne în „The House at Pooh Corner”, va fi tradusă în 50 de limbi.

Teatru pentru copii

Sarea în bucate (2)

Personaje:

Povestitorul
Împăratul 1
Fata cea mică
Fata mijlocie
Fata cea mare
Chelăreasa
Împărăteasa
Feciorul
Împăratul 2
Împăratul vecin

Actul II

Pe scenă sunt mese la care sunt așezați împărați și împărăteșe.

Servitorii aduc bucatele. Toți mesenii servesc bucatele alese numai tatăl miresii nu prea mănâncă și tot privește la cei din jur.

Povestitorul:

Mireasa, bucătarilor a dat,
Poruncă ce bucate să gătească,
Dar pentru un singur invitat,
A vrut chiar ea să pregătească
Și apoi le-a încredințat,
Unei slugi să le servească.

Împăratul I:

Vecine, eu tare aș vrea,
Să gust puțin din mâncarea ta.

Împăratul vecin:

la și gustă cât îi vrea,
Dar și tu ai tot așa.

Împăratul I gustă din mâncarea împăratului vecin.

Împăratul I:

Mâncarea ta e bună
și gustoasă,
Pe când a mea e dulce
și grețoasă.
Bine-mpărate, m-ai chemat

Aici la tine la palat,
Ca să-ți bați joc de mine?

Împăratul se ridică de pe scaun furios și cere socoteală slujitorilor.

Împăratul II:

Vai de mine și de mine!
Cum poți crede așa ceva?
Te cinstesc ca pe ceilalți,
Precum se poate vedea.

Împăratul I:

Ba să mă ierți împărate,
Că mi-ai dat așa bucate,
Că nici nu le pot mânca
Și după cum am văzut,
Celelalte-au gust plăcut.

Povestitorul:

Verde s-a făcut de supărare,
Împăratul, socru mare
Și pe dată porunci.

Împăratul II:

Să vină-ndată bucătarii,
Ca să găsim vinovații.

Fata cea mică (mireasa):

Nu va fi nimeni pedepsit,
Bucatele eu le-am gătit.

Împăratul II:

Nu cred că e adevărat.
Să vedem ce s-a întâmplat.

Fata cea mică:

Împăratul acesta este tatăl meu.
Ascultați vă rog ce vă spun eu:
Acasă eram trei surori,
Trei fete mândre ca trei flori
Și iată că-ntr-o bună zi
Tata la el ne pofti,
Ca să vadă negreșit,
Cât de mult este iubit.
Sora mea mare i-a spus,
Că îl iubește nespun.
Ca mierea ea îl iubea
Și tatei mult îi plăcea.

Costume:

Toate personajele sunt îmbrăcate după imaginația educatoarei.

Mijlocia-i mărturisește,
Că ea ca zahărul îl iubește.
Când rândul meu însă a venit,
Cu dragoste eu i-am șoptit.
Cu drag și cu sinceritate,
Eu te iubesc ca sarea în bucate.

Al meu părinte atunci s-a înfuriat
Și din palat m-a alungat.
Dar Dumnezeu m-a ajutat
Și am ajuns la acest palat.
Am vrut acum să-i dovedesc,
Cât de mult eu îl iubesc.
Doar miere și zahăr i-am pus,
Bucatele bune nu-s
Fără sare în bucate,
Ele nu pot fi mâncate.
Judecați-mă acum,
Eu nu mai am ce să spun.

Împăratul și fata se îmbrățișează.

Împăratul I:

Ai dreptate, fata mea.
Nu știu de mă poți ierta.
Pe nedrept te-am alungat
Mă rog ca să fii iertat.

Împăratul II:

Să cânte muzica
Cu toți să ne distrăm.

Povestitorul:

Și așa petrecură cu toții
În șir trei zile și trei nopți.
Socru mare-i fericit
De nora ce-a dobândit.
Harnică și înțeleaptă,
Pe deasupra și bogată.
Mă grăbesc și eu acum,
Ca să mănânc ceva bun
Și spun pe nerăsuflăte
Vă iubesc

ca sarea-n bucate.

Elevii din Micherechi în vizită la școala din Beiuș

Vineri, 2 octombrie, cadrele didactice și elevii claselor 7-8 ai școlii generale din Micherechi au făcut o vizită de experiență la școala generală cu clasele I-VIII „Nicolae Popoviciu” din Beiuș. Excursia de o zi la școala parteneră din Beiuș s-a realizat din fondurile câștigate de la Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. Printre profesorii însoțitori s-au aflat profesorii de limba română

nă *Gheorghe Netea* și *Ana Netea Benye*, diriginții claselor a 8-a, *Maria Boca Cozma* și *Dumitru Boca*, și directorul școlii *Zoltán Ruja*, fiind primiți de cadrele didactice de la școala generală din Beiuș. Elevii din Micherechi au vizitat instituția de învățământ, au avut ocazia să intre la ore de limba română, iar băieții au jucat un meci de fotbal în sală, meciul fiind câștigat de beiușeni cu 3-2.

A.C.

Micii excursioniști la Dobrițan

Grupa mare și cea mijlocie de la grădinița din Micherechi așteaptă în fiecare an cu emoție perioada în care participă la tradiționala excursie la Dobrițan. De data aceasta, micii călători și pedagogii însoțitori s-au deplasat pe 28 septembrie în orașul bihorean. Cei 32 de copii și cei 10 însoțitori au vizitat grădina zoologică și parcul vesel, unde au călătorit și cu trenulețul din parc. După luarea mesei la MacDonald's, excursioniștii au pornit spre locul preferat, la renumitul parc al copiilor, „Pădurea celor cinci stejari”. În parcul frumos aranjat, copiii micherecheni au petrecut câteva ore plăcute și de neuitat pentru a povesti viitoarelor grupe mari și mijlocii care vor face și ei o excursie la anul, la Dobrițan.

R.P.

Toamna bobocilor julani

Ne aflăm în perioada balurilor de boboci. Cu siguranță, toți bobocii de la licee doresc ca balul liceului lor să fie cel mai tare! Dar organizarea unui bal de boboci implică foarte multă muncă. Pe 1 octombrie, în Liceul românesc „Nicolae Bălcescu” a avut loc sărbătoarea numită „Balul Bobocilor”, organizată de elevii clasei a X-a, pentru noii lor colegi din clasa a IX-a și diriginta lor *Vera Gurzău Cser*. „Bobocii” au dat dovadă de multă originalitate, optimism și ingeniozitate. Ei, fiind puși la mai multe încercări, s-au descurcat de minune, și-au demonstrat talentul în diferite domenii. Au trăit clipe de neuitat și vor păstra aceste amintiri încă mult timp. Această stare s-a transmis și celorlalți liceeni, care au fost și ei cândva în postura de boboci.

„De la 1 septembrie sunt elevă în clasa a IX-a a acestui liceu. Pentru acest bal ne-am pregătit cu colegii ca să iasă bine și mie personal mi-a plăcut. Eu am studiat în România, la Arad, primii opt ani de școală și am mai fost la asemenea baluri. Față de balurile de acolo, este cu totul altceva. Este mult mai frumos și mai bine organizat. În România, la balurile la care am mai asistat erau alese cele mai frumoase șase fete și șase băieți și trebuiau să treacă prin niște probe de dans. Am fost total impresionată de felul în care ni s-a pregătit probele hazlii la care a fost toată clasa implicată. Și ce să mai spunem de petrecerea de

după...?! În concluzie, mi-a plăcut și îmi pare rău că sunt doar o singură dată boboc”, ne-a mărturisit *Anamaria Căra*.

„Toată clasa a așteptat cu nerăbdare acest bal. Ne-am pregătit cu mare bucurie pentru această zi importantă pentru clasa noastră. Noi am fost în centrul atenției și am fost super-frumoși. A trebuit să

trecem niște probe interesante și ne-am distrat de minune, cred că toată lumea s-a simțit bine. Momentul de încheiere a fost depunerea „jurământului” pentru a ne numi adevărați elevi ai acestei școli. Această zi plină de amintiri plăcute cred că o s-o pomenim mult timp”, a spus *Andreea Martin*, elevă sosită din Micherechi

A.B.

Directorii școlii românești din Chitighaz (1)

Marius Turcu (1905–19??)

Venit din România – ca atâția alți dascăli după război – a contribuit la organizarea învățământului românesc de la noi. A fost printre primii misionari ai învățământului românesc, dăruindu-și toată puterea pentru ridicarea culturii copiilor români din Chitighaz.

Se naște la 11 aprilie 1905, în localitatea Sacul. Ne stau la dispoziție doar puține date despre părinții săi, știm doar că a rămas orfan, totuși a reușit să-și termine studiile primare și secundare. În anul 1929 a început cariera sa de învățător. Cu un an în urmă a fost transferat la o școală cu limba de predare maghiară.

După terminarea războiului se stabilește în Ungaria, predând la școala din Micherechi. Aici se căsătorește cu Sarolta Müller, din căsătorie se nasc trei fete, Anikó, Éva și Judit. La Micherechi, sub îndrumările sale se organizează primul detașament de pionieri. A fost primul care a scris cărți didactice în limba română. A activat în viața culturală a comunei înființând prima echipă culturală și de dans. În 1948 a primit medalia „Campion al culturii”.

În anul 1952 este transferat la școala română din Chitighaz, unde pe lângă munca instructiv-educativă dirijează și viața pionierescă și culturală, se ocupă de păstrarea tradițiilor românilor chitighăzeni, formând echipa de dansuri. În 1953 a fost de-

corat ca „Muncitor distins al educației”. Tot în anul acesta a devenit profesor cu specialitate de limba română.

Începând din anul 1954 până în 1956 e directorul școlii. Cel mai important scop i-a fost creșterea rezultatelor elevilor în învățământ. A trebuit să se lupte pentru manuale potrivite, fiindcă stilul manualelor de istorie era cam greoi pentru elevi. După poziția de director devine inspector la școlile române din Ungaria (1956–1968). Ca inspector a avut o atitudine ajutătoare față de profesorii la care asista la ore. Pe lângă munca de inspector a predat și pe mai departe la școală. A contribuit la ridicarea nivelului cunoașterii limbii române la școală. A ajutat aceluia, care aveau probleme la școală, a respectat părinții, copiii și pe oamenii din sat. A fost un om prietenos, calm, împreună cu soția sa care a predat limba și literatura maghiară. Au trăit în armonie, au fost oameni echilibrați și la școală, și în viața privată. A trăit viața intelectualului cu locuință, mobile frumoase, înconju-

rați de multe cărți. A ieșit la pensie în 1968. Cu câțiva ani mai târziu s-a mutat de la Chitighaz la Százhalombatta, unde locuiau fetele sale.

Membrii corpului didactic în acele vremuri au fost: Sofia Secan Șebeși, László Șebeși, Kálmán Turák, Elena Ardelean, Hortenzia Rus, Sarolta Müller Turcu, Petru Popuța, Gheorghe Petrujan.

Hortenzia Rus (1929–2007)

Apartine primei generații de intelectuali originari din localitățile române din Ungaria, începându-și studiile superioare la Școala Pedagogică din Budapesta. A pornit de acasă de la casa părintească cu un bagaj de exemplu de urmat, fiindcă tatăl său a fost dascăl, slujind școala din Cenadul Unguresc.

Hortenzia Rus se naște la 14 mai 1929, la Cenadul Unguresc. Tatăl său Ioan Rusu a fost dascăl, mama sa Ana Stoian casnică, crescându-și cele două fete.

Clasele primare le urmează în satul natal, apoi a devenit eleva școlii civile la Jula. A dat bacalaureatul la Budapesta. Începe studiile superioare la Școala Pedagogică din Budapesta cu specialitate de română și istorie. După doi ani de studenție, în 1951 e candidat de profesor la Micherechi, cu un an în urmă (1952) la Chitighaz. Obține diploma în 1953 și devine director adjunct la Chitighaz.

Hortenzia Rus este directoarea școlii române din 1956 până în 1973. Intervalul acesta se poate caracteriza prin transformare, stabilizare. Primii ani de directorat trec cu lupta pentru îmbunătățirea condițiilor. Strădania aceasta a adus rezultate la 16 decembrie 1958, când a fost predarea tehnică a școlii noi cu patru clase pentru elevii claselor 5–8, pe strada Úttörő nr. 83. Cu ocazia aceasta, elevii școlii și corul liceului Bălcescu, cu dirijorul Korondi au dat un program cultural. La serbare a participat și Benke Valéria, ministrul culturii-zării.

Munca instructiv-educativă în școala nouă a început la 1 septembrie 1959, cu 188 de elevi și 11 pedagogi. După legea III/1961 se reformează școlile de naționalitate, trecând la sistemul bilingv de predare. După legea aceasta a trebuit să îndeplinească trecerea învățământului integral românesc la sistem bilingv de predare, adică la regimul de școală de naționalitate cu predare în ambele limbi, maghiară și română. După ordinul 159/1969,

grădinițele din comună au ajuns sub direcțiunea școlii române, cerând atenție din partea directoarei față de această muncă. A devenit posibil ca copilașii de la grădiniță să însușească cântece, zicători în limba română.

În anul 1968/69, în clasele superioare s-a introdus ora de politehnică. Pentru întărirea patriotismului elevilor a trebuit introduse „cunoștințe de apărarea patriei”. Despre aceste cunoștințe elevii au trebuit să dea dovadă pe teren, puși la diferite probe de iscusință. S-a implicat cum a putut în organizarea unor activități cu formarea unor comisii cu părinții elevilor. A încurajat corespondența elevilor cu copii din România și din Uniunea Sovietică. În anul 1975, din motive de sănătate și probleme familiale se mută acasă la Cenadul Unguresc, unde predă la școala românească până la ieșirea sa la pensie, în 1988. Pe lângă pensie a mai muncit trei ani. A încetat din viață la 5 ianuarie 2007.

Membrii corpului didactic în aceste vremuri au fost: Margareta Antalfi, Maria Kis, Ioan Budai, Paraschiva Farkas, Eva Juhasz, Marta Radici, Mihai Nedrău, Aurica Megyeri Balint, Eva Turcu, Lidia Santău, Ioan Piptilican, Aurica Otlăcan Brindaș, Aurica Gabor Istin, Maria Ardelean Vida, Maria Brindaș Nicula, Sofia Selejan Mocan, Sofia Stan dr. Nagy, Maria Sarca Zombai, Cornelia Mocan Kovacs, Gheorghe Ardelean.

M.S. Zombai, Chitighaz

OFERIM SPAȚIU
PUBLICITAR

FOAIA ROMÂNEASCĂ

Singurul săptămânal
al românilor din Ungaria16 pagini (2 pagini în color)
lunar între 8.000
și 10.000 de cititori online
500 de abonați fideli în Ungaria
www.foaia.hu

Foaia românească este de peste o jumătate de veac oglinda comunității românești din Ungaria. Decenii la rând, în fiecare săptămână a pătruns în casele și în inima românilor și a contribuit la menținerea identității de limbă și de neam. Prin caracterul său de informare și consemnare a evenimentelor din toate domeniile existenței minoritarului român, a făcut legătura între localitățile românești din Ungaria, a prezentat cele mai importante momente ale vieții și culturii românești din România și din lume. Portrete și scrisori, destine și comori ale graiului, credință și tradiție, părinți și prima zi de școală, instituții și vremuri de restriște, bucuria nunții și dorul pentru cei plecați – iată ce au strâns laolaltă, scriindu-le întru nemurire, paginile gazetei românești.

Citiți Foaia românească –
gazeta cu suflet românesc!

Condițiile predării materialului de publicitate:
– pe CD sau DVD,
– prin e-mail: publicitate@foaia.hu

Format: JPG sau GIF (poate fi și animat)

Materialul publicității va fi cules și tehnoredactat pe GRATIS de către redacție.

La cerere, traducerea textelor până la 20 de cuvinte este tot pe GRATIS.

Termen de înaintare a materialelor: cu o săptămână înainte de apariție.

Despre condițiile publicitare puteți obține informații la redacție, prin mail sau telefon (+36/66-361-789 sau +36/66-463-152).

Învățătoarea, studenta și eleva
din familia Petrușan

Maria Condoroș Petrușan, învățătoare la școala generală din Micherechi mărturisește că încrederea, puterea și credința în Dumnezeu au ajutat-o în viața de toate zilele. Împreună cu soțul Mihai Petrușan au crescut și și-au educat fetele lor în spirit creștin-ortodox. În jurul mesei din grădina casei lor am stat de vorbă cu surorile Agneta și Maria și cu mama lor, Maria.

– Eu sunt studentă în anul III la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, la secția română-engleză, unde pot să spun că mă descurc foarte bine, mi-a mărturisit fiica Maria încă la început. În timpul anilor de la liceu am obținut examenul de limba engleză, care mi-a plăcut foarte mult și atunci am decis că voi studia la nivel universitar limba engleză. La Liceul „N. Bălcescu” am avut o profesoară de română foarte bună, care m-a făcut să iubesc literatura română. La Universitatea din Cluj-Napoca voi studia încă trei ani. Dacă voi termina, m-am gândit să devin traducătoare. În timpul vacanței de vară am petrecut două luni în Londra, la o școală de vară. Din grupa mea eram singură, dar mai erau acolo studenți și

de la alte secții. Acolo nu am avut probleme, pentru că ne-am împrietenit cu alți români. Timp de o lună am studiat cultura și limba engleză, după care am avut posibilitatea să mergem și într-o excursie la Cambridge, unde mi-am găsit un loc de muncă. Așa că mi-am prelungit șederea în Londra cu încă o lună. Aici am observat că mediul mă ajută mult să învăț mai bine limba. Limba română este limba mea maternă, am adus-o cu mine de acasă, dar limba engleză am învățat-o la școală. La școala din Londra am fost studenți de mai multe naționalități și modul în care am conviețuit a fost extraordinar. De exemplu, acolo m-am împrietenit cu o studentă portugheză, care m-a invitat s-o vizitez la anul în Portugalia.

Fiica cea mică, Agneta, este elevă în anul XII la Liceul „N. Bălcescu” din Jula. Ea încă nu a decis unde își va continua studiile universitare. Mama lor este mândră de fetele ei pentru faptul că și ele învață la același liceu, unde și ea a fost elevă.

– Într-adevăr, sunt foarte fericită și mândră de fiicele mele. Cu ajutorul lui Dumnezeu, ele au scopuri în viață bine gândite. Sunt mândră de faptul că și eu am terminat la Liceul „Bălcescu”. Am fost colegă de clasă cu Florica Netea, Maria Martin, Gheorghe Cozma, Vasile Marc, Ana Benye, Ana Rocsin, Tiberiu Bordaș, Vasile Mihut, dr. Gheorghe Marc, Gheorghe Rocsin. Fetele ni le-am crescut în spirit ortodox. La fiecare praznic bisericesc au venit cu mine la biserică. Nu le-am forțat niciodată, dar le-am vorbit mult despre religie și le-am dovedit prin fapte. Sunt convinsă că dacă cineva are o credință adevărată în Iisus Hristos, atunci El îți ușurează calea prin viață. A. Cioca

Frumoasa Românie

Mănăstirea Voroneț

Octavian Goga

O ramură întârziată

Nu ți-a fost dat să vezi vreodată,
Când toamna palidă coboară,
Într-o grădină despoiată,
O ramură întârziată
Ce-a înflorit a doua oară?

Nu te-ai oprit atunci în cale
Să te întrebi: ce taină, oare,
Ascund înțelepciunii tale
Înfriguratele petale,
Ca mâine stinse, fără soare?...

Și dac-o blândă-nduioșare
Ți-a frânt o clipă-n ochi lumina,
Cum stai așa, întrebătoare,
Uitându-te la biata floare,
Ai înțeles a cui e vina?

E raza, care toamnei mute
I-a dat fiorul primăverii.
Și-n preajma morții abătute
A picurat, pe neștiute,
Un strop din cântecul-nvierii...

Școala românească din Jula – 60 de ani (48)**Maria Sava Martin**

(1939–)

Șansa deschiderii primei Școli superioare, cu profil pedagogic de învățători români, chiar în interiorul liceului românesc din Jula, a avut o motivație sociologică, nevoia în anii '55–'60 de a completa cu dascăli din comunitate școlile române, dar și una didactică, asigurarea calității pregătirii acestora prin cadrele didactice certificate din cadrul liceului. Pentru tinerii adolescenți, o carieră didactică de învățător răspundea și unei nevoi sociale, aceea ca la capătul liceului de profil să aibă o meserie asigurată. Când în 1953 pornea Școala pedagogică, o serie de absolvenți de clasa a 8-a din satele din jurul Julei au urmat această școală. Din cei 22 elevi înscriși la început, doar 13, printre care și **Maria Sava**, urmau să finalizeze studiile, plus cei doi, care s-au înscris pentru a da examene de diferență și completare, Virgil Magdu și Gheorghe Dulău.

Maria Sava s-a născut la Micherechi, în 6 iulie 1939, în familia lui Teodor Sava (1919–1944), agricultor și Ana Iuhas (1920–1994), fiind cea mai mare dintre fete (Eva Sava – 1940, Ana Sava – 1943).

moția ei a avut dascăli de valoare la principalele discipline, Margareta Leu la matematică, Lőrinczy Zoltán la biologie, Hernádi Lajos și Ecaterina Tiritean la maghiară, iar la cele de specialitate, Florica Abrudan, venită din România, la psihologie și metodică, dar și dascăli cu experiență în practica pedagogică, Teodor Oltean și Margareta Hárs. După un an de practică la clasă, obține diploma de

Maria Martin (prima din stânga, în rândul din mijloc), în 1953, absolvind școala generală românească din Jula

Primele patru clase primare le face în sat (1945–1949) cu dascălii Aurica Cîmpian, Koncz Eva, Marius Turcu, iar din clasa a 5-a devine ca și colegi de-ai ei, locatară a căminului I.C. Frimu din Jula. Face școala generală, clasele 5–8, la Jula (1949–1953), având mai mulți diriginți, Elisabeta Havasi, Korondi Endre și Reisz Péterné. Ca elevă internistă participă la acțiunile culturale ale căminului și școlii (echipa de dansuri și corul dirijat de Korondi Endre).

Pe Maria Sava o găsim așadar alături de alți micherecheni, Ioan Ruja, Elena Ruja, Teodor Iuhas, Eva Cozma, la Școala pedagogică, deschisă pentru prima oară în cadrul liceului românesc. Dirigintele acestei prime și unice promoții de învățători este prof. Iosif Csala, sub directoratul lui Petru Silaghi. Pro-

învățătoare cu nr.10/1958, având în comisia de examinare ca președinte pe Kovács Péter.

Visul său era revenirea în satul natal, astfel că întreaga activitate de dascăl consacrat s-a petrecut la școala românească din Micherechi (1957–1994). S-a căsătorit în 1959 cu Gheorghe Martin (1935–2008), profesor, și au două fiice, Emilia Veronica (1959), muzeograf și etnolog și Ana Maria (1964), învățătoare. Distincțiile „Pentru Cultura Românească” (UCRU, 2004) și „Pentru Micherechi” (2006) stau mărturie alături de prețuirea elevilor săi, azi ducând roșul dascălului ce i-a deprins scrisul și cititul în românește. De la dascălița lor au moștenit sigur și tonusul ridicat al încrederii în roșul bine făcut și la locul său și să-și cinstească cu onoare dascălii.

Școala românească din Jula – 60 de ani (49)**Aurica Negru**

(1950–1992)

Prezență discretă, lucrând cu mîgală și fără zgomot, Aurica Nedelcu-Negru a știut să pună responsabilitate și seriozitate în practica ei la școala românească, stărînd interesul și implicarea elevilor, atît la clasă cît și în activități complementare. Iar dacă măsura muncii și a rezultatelor sale a fost tocmai elevul dinaintea sa, față de care-și măsura cuvintele și gesturile, a fost pentru că această profesoară dădea mult credit acestuia, vedea în elevii săi un aliat și colaborator, pentru a se bucura de reușite împreună.

Aurica Nedelcu s-a născut la Chitighaz, pe 24 februarie 1950, în familia Ivan Nedelcu, cooperator agricol, și mama Lucreția Faur, casnică. Clasele de școală generală le-a terminat la școala din Chitighaz (1957–1965). După absolvire trece la Liceul românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula (1965–1969), având ca diriginți pe Sztalmari Elekné și Ana Varga, ia ca profesori pe Iuliana Jurău Rad, Gh. Marc. Rotar Sfetozar. Având colegi pe Berke Hermina, Gh. Avrămuț, Livia Mișcuța, susține

bacalaureatul la 13 iunie 1969. Cum din liceu datează pasiunea pentru limbă și literatură, urmează specializarea română-istorie la Universitatea „Eötvös Loránd” din Budapesta (1969–1974), obținând diploma de profesor cu nr. 287/1974. După absolvire, vine la liceul din Jula, unde a predat română și istorie, fiind în câteva rânduri dirigintă, 1978–1982, 1983–1987. Se căsătorește cu Gheorghe L. Negru, coleg de muncă la aceeași școală, și au împreună un fiu, care duce numele tatălui, Gheorghe Lucian Negru (1977), lucrător în domeniul asigurărilor sociale. Ca profesoară s-a implicat în organizarea activităților de specialitate, precum cercurile de limbă și literatură română, în organizarea concursurilor din cadrul acțiunii „Vocii tineretului” și în stimularea lecturii elevilor. Printre produsele primei sale promoții, *Ana Radici*, fostă elevă a liceului și actualmente profesoară de limbă și literatură română, ca și diriginta ei, poate depune un gând luminos despre chipul acestei profesoare, căci îi duce azi făclia trecerii ei pe la școala julană. Destinul tragic al morții sale, survenit în august 1992, i-a întrerupt împlinirea misiunii dascălului, în plină și cea mai rodnică activitate, îndolind nu doar familia, ci și școala pentru care a fost menită. Gestul elevilor săi, de după momentul mării despărțiri, de a o pune pe tabloul aducerilor aminte probează prețuirea și dragostea acestora pentru tot ce a însemnat scurta dar densa întâlnire cu un om de la care au avut atâtea de primit: înțelegere, demnitate, căldură umană, energia de a lupta și perseverența, încrederea în reușita faptelor bune și curate.

Cornel Munteanu, Baia Mare
Urmează: 50. Ion Budai, 51. Iosif Görbedi

Doina românească, alături de tango

România a reușit să înscrie doina în Lista Reprezentativă a elementelor de patrimoniu intangibile, listă inițiată de UNESCO. Într-o 28 septembrie și 2 octombrie 2009, la Abu Dhabi s-a desfășurat o sesiune a Comitetului Interguvernamental pentru Salvarea Patrimoniului Cultural Intangibil (din cadrul UNESCO), sesiune la care au fost făcute primele 88 de înscrieri pe Lista Reprezentativă și pe Lista pentru Salvare Urgentă. Printre cele mai cunoscute obiceiuri care, de-acum înainte, vor fi considerate de importanță mondială și protejate atât de țara de baștină, cât și de UNESCO, se numără tangoul (propus de Argentina și Uruguay), Procesiunea Sângelui Sfânt din Bruges (Belgia), dantelele din Croația, tapiseriile de la Aubusson (Franța), carnavalul de la Mohacs (Ungaria), limbajul fluierat din insula La Gomera (Spania) și teatrul de marionete denumit Karagoz (Turcia).

Revenind la doină, în

descrierea de pe site-ul UNESCO se spune că, până la 1900, a fost singurul gen muzical din multe regiuni ale țării. „Exprimând calitățile personale, emoțiile și virtuozitatea creatorului-interpret, doina joacă și un important rol social, deoarece reprezintă o supapă purificatoare care întărește solidaritatea”. Cea mai îngrijorătoare informație din documentația respec-

tivă este că au fost identificate doar 15 persoane reprezentative pentru diferitele tipuri de doină și că, deci, este obligatorie crearea unui mediu cultural în care transmiterea acestei moșteniri să fie restaurată. Iată filmulețul pe care Ministerul Culturii și Institutul de Etnografie „Constantin Brăiloiu” l-au realizat pentru UNESCO.

Un român vrea să îndrepte Turnul din Pisa!

Totul se bazează pe contragreutăți și ar costa numai câteva mii de euro. Ar fi apoi extrem de simplu, crede inventatorul, ca zidurile să fie trase și balansate până când vor ajunge la verticală. La 65 de ani, cetățeanul român Șandor Bardoș, din Mureș, e fascinat de clădirile de orice fel. E maestru constructor de-o viață și meseria nu mai are secrete pentru el. Deși nu a văzut Turnul din Pisa decât la televizor, s-a ambiționat să descopere o metodă pentru consolidarea monumentului.

După stabilizarea turnului, mureșeanul spune că ar putea chiar să-l îndrepte, cu ușurință.

Patru medalii de aur, dar și medalia Genius Europa au dovedit că ideea constructorului român are valoare. Cu toate acestea, el nu și-a prezentat proiectul celor din Pisa. Prietenii l-au convins cu greu să-i trimită o scrisoare primarului de acolo. Mureșeanul spune că după ce va consolida turnul din Pisa e gata să salveze și Veneția de la scufundare. „Știu cum să-l fac drept, așa cum n-a fost niciodată”, spune acesta vorbind despre turnul înclinat din Pisa, informează ProTV.

Concert în peșteră

În peștera de la Românești, din județul Timiș, a avut loc la sfârșitul săptămânii trecute un concert extraordinar. Aproximativ 6.000 de oameni au participat la spectacolul aniversar organizat de Filarmonica Banatul din Timișoara, la împlinirea a 25 de ani de la primul spectacol în acest spațiu mai puțin obișnuit.

Concertul din peșteră a fost susținut de Filarmonica Banatul, dar și de corul „Ion Românu”. La Româ-

nești s-au putut auzi arii ale compozitorilor Mozart, Beethoven, sau George Enescu. Cei aproximativ 6.000 de spectatori au fost din toate colțurile lumii și din Ungaria. Unii dintre ei chiar au valsat. Evenimentul a avut și un invitat special: violoncelista Alexandra Guțu.

Organizatorii au avut grijă și de lilieci să nu sperie publicul. Pentru ei au fost interpretate și piese lirice care au ca temă frumusețile peșterilor.

107 ani și 22 de soți

O femeie de 107 ani din Malaezia spune că e pregătită să se căsătorească pentru a 23-a oară, deoarece soțul ei este internat într-un centru pentru dependenții de droguri și crede că o s-o înșele. Wook Kundor a devenit cunoscută după ce s-a măritat în urmă cu patru ani cu un bărbat mai tânăr decât ea cu 70 de ani, transmite BBC. Bătrânica se teme, însă, că soțul ei nu se va mai întoarce după ce va termina programul de dezintoxica-

re din Kuala Lumpur. Ea le-a spus reporterilor că se simte foarte singură în ultimul timp.

Wook Kundor spune că are un sentiment de nesiguranță pentru că își dă seama că nu mai este tânără și atractivă și vrea să se recăsătorească pentru a scăpa de acest gând.

Bărbatul mai tânăr cu 70 de ani i-a fost chirieș înainte să se căsătorească cu ea și a afirmat că Dumnezeu a vrut ca el să se îndrăgostească de femeie.

Noul sezon fotbalistic

Fanii echipelor de fotbal așteaptă cu nerăbdare de fiecare dată sezonul nou fotbalistic, ca să-și vadă jucătorii iubiți cum vrăjesc balonul, cum umflă bara echipelor adverse, cum îi înnebunește pe adversari după un meci bine reușit. Cu asemenea visuri au așteptat noul sezon și fanii acelor 16 echipe, care aparțin comunității noastre. Sunt niște localități care au câte două echipe. Avem o echipă nouă, Bătănia TK II, iar alta, Julia TFC II a dispărut din motive financiare.

Bătănia a luat mai bine startul, deși numai din acest sezon participă în divizia actuală.

Julia TFC la început a luat rezultate bune, dar are zile din ce în ce mai grele, dându-l afară din club și pe prietenul nostru **Petru**

Bányai, în ciuda faptului că el a fost unul dintre stâlpii echipei. Echipa actuală roș-togolește pe ultimul loc al tabelului de clasament.

Leta I de la început a adus rezultate mijlocii, din 7 meciuri au câștigat numai 2, 2 au remizat și 3 au pierdut.

Bătănia II și **Apateul** au jucat mai bine până acum. De la începutul sezonului stau pe locul întâi. **Leucușhazul** a luat un start bun, dar s-au ivit niște probleme, de atunci echipa joacă mai greoi, și cu **Aletea** împreună stau pe la mijlocul clasamentului.

Crăstoreni numai la primele trei meciuri au avut „noduri” în picioare, de atunci s-au învățat să joace fotbal. Actualmente ei stau pe locul 1 al clasamentului. Până atunci, **miche-rechienii** nu-și găsesc nici

tactica, nici locul pe clasament.

Leta II, ca și **micherechenii**, încă își caută locul între echipele din divizia lor.

Până la etapa a 7-a, **Chitighazul** a stat pe locul 1, jucând fotbal foarte bun și rodnic.

Ciorvaș și **Pocei** au o echipă mijlocie, sperăm ca până la sfârșitul campionatului și ei o să-și găsească tactica potrivită.

Jaca încă este o echipă tânără, iar la **Săcal** sunt foarte mari probleme, deși cu câțiva ani în urmă suporterii comunei s-au putut bucura la meciurile echipei.

Majoritatea echipelor noastre mai au multe de făcut până la încheierea sezonului ca să nu se descalifice din divizia în care se află. Norocul lor este că mai au timp destul... MIC

O continuare bună a tinerilor

La Micherechi continuă seria bună a fotbaliștilor juniori, în frunte cu antrenorul **Dumitru Boca**.

Rezultate:

Nusi-Nupi etapa I.

U7 Micherechi – Crăstor	5-1
Micherechi – Jedani	4-2
U9 Micherechi – Jedani	4-1
Micherechi – Crăstor	4-3
U11 Micherechi – Ghian	3-1
Micherechi – Jedani	1-2
Micherechi – Crăstor	3-2

Etapă a doua va avea loc la 10 octombrie, la Șercad, iar a treia etapă la 6 noiembrie, la Micherechi.

Campionat județean U14

Szabadkígyós – Micherechi	0-1
Micherechi – Șercad	4-2
Ciaba MÁV – Micherechi	3-1

Micherechi – Ciaba Jamina	3-3
Crăstor – Micherechi	2-3

Trebuie menționat că la Micherechi sunt 5 fete, care joacă fotbal. Dacă fetele continuă acest minunat sport, ușor s-ar putea ca mai târziu să ajungă într-o echipă mai renumită.

Cei mai buni jucători ai categoriilor:

U7 – Dorica Nagy, Viola Soós, David Iurasoc, Adela Ardelean, Zoltán și Szabolcs Roșu.

U9 – David Czesznak, Mihai Trunzel, Marc Szűcs, Norbert Iurasoc, Iosif Covaci, Csaba Lészeg.

U11 – Ioan Nemeș, Zoltán Nagy, Victor Iova, Zoltán și Petru Forogău, Daniel Pățaș.

U14 – Adriana Somogyi, Carmen Solcan, Zsolt Czesznak, Samuel Gherman, Mario și Valer Bodnar. MIC

JO, pentru prima dată în America de Sud

Comitetul Olimpic Internațional a decis, în Danemarca, săptămâna trecută, ca orașul brazilian Rio de Janeiro să primească dreptul de a organiza Jocurile Olimpice din 2016. Acest lucru marchează și o premieră: o țară din America de Sud va organiza JO. Alături de Rio de Janeiro au mai fost înscrise în cursă alte trei orașe: Chicago (SUA), Madrid (Spania) și Tokyo (Japonia).

Dacă fotbalul a făcut pasul spre Africa, următoarea Cupă Mondială, cea de anul viitor, urmând să fie găzduită în Africa de Sud, în istoria de 113 ani a Jocurilor Olimpice, acestea nu au fost organizate niciodată în America de Sud sau în Africa. Rio de Janeiro rupe această tradiție, președintele CIO, belgianul **Jacques Rogge**, fiind un mare susținător al „rotației” continentelor care găzduiesc Jocurile Olimpice.

Principalul adversar al brazilienilor, care vor găzdui și Cupa Mondială de fotbal în 2014, a fost orașul Chicago, a cărui candidatură a fost susținută de președintele american **Barack Obama**, însă votul celor 106 membri ai Comitetului Olimpic Internațional nu a fost niciodată unul previzibil.

Comitetul Olimpic Brazilian a ales Rio de Janeiro în fața orașului Sao Paulo pentru a candida la organizarea Jocurilor Olimpice din 2016. Este pentru prima oară când candidatura orașului a primit undă verde, după încercările nereușite din 1936, 1940, 2004 și 2012. Rio dorește să organizeze toate competițiile în interiorul orașului, care va fi împărțit în patru regiuni olimpice – Barra, Copacabana, Deodoro și Maracana.

PRO: Rio a găzduit cu succes jocurile Pan-Americane din 2007, iar experiența pe care o va câștiga în organizarea mai multor partide la Cupa Mondială de Fotbal din 2014 va fi cu siguranță un factor important în favoarea sud-americanilor, care au fost ocoliți până în prezent de Jocurile Olimpice.

CONTRA: Rio nu ar fi trebuit să se califice la concursul final, dosarul brazilienilor fiind mai slab decât cel al orașului Doha, însă CIO a decis eliminarea capitalei Qatarului din cauza populației mici a orașului și a unor probleme cu perioada în care aveau să se organizeze întrecerile.

TVR 1

Luni 12 octombrie

6.00 Telegenial 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 O dată-n viață (R) 12.00 Miezu zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Telegenial 13.45 Pur și simplu delicios 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.10 Serial. Giuvaierul palatului 17.15 Bancomatul de pe 1. 19.00 Telegenial 20.10 Plus și minus 21.00 Serial. Anatomia lui Grey.

Marti 13 octombrie

6.00 Telegenial 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Spune-mi ce te doare 10.50 Restaurare 12.00 Miezu zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Telegenial 13.45 Pur și simplu delicios 14.30 Rom european 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.10 Serial. Furtună la palat 17.15 Atunci și acum 19.00 Telegenial 20.10 Film. Moartea unui pistolar 22.00 Nocturne.

Miercuri 14 octombrie

6.00 Telegenial 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.00 Universul Credinței. Sfânta Parascheva 11.30 Ochiul magic 12.00 Miezu zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Telegenial 13.45 Pur și simplu delicios 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.10 Serial. Furtună la palat 17.20 Teză la Educație 19.00 Telegenial 20.00 Fotbal: Franța-Austria 22.00 Fotbal: Lituania-Spania.

Joi 15 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 Fotbal: România-Insulele Feroe 12.00 Miezu zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Telegenial 13.45 Pur și simplu delicios 14.30 Emisiune în limba germană 16.10 Serial. Furtună la palat 17.20 Interes general 18.00 Super Fotbal 19.00 Telegenial 20.10 În spatele ușilor deschise 21.25 Ochiul magic 22.00 Serial. Dr. House.

Vineri 16 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Trezirea la apel! 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 La drum prin India cu Sanjeev Bhaskar 12.00 Leomania 13.00 Telegenial 13.45 Pur și simplu delicios 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.35 Parlamentul României 15.30 MAI aproape de tine 16.10 Serial. Furtună la palat 17.15 Europa ne privește 18.00 Super Fotbal 19.00 Telegenial 20.10 O dată-n viață 22.00 Serial. Extravaganțul Raines.

„Europa ne privește” prezintă Luca Niculescu

Sâmbătă 17 octombrie

6.00 Pro patria 6.30 Cântecul amintirii...amin-tirile cântecului 7.00 Semne 7.30 Pelerin 8.00 Desene animate 9.30 Arca lui Noe 10.00 Serial. Hannah Montana 11.00 Filmoteca veseliei 12.00 De la Est la Vest 13.00 Telegenial 13.55 Serial. Între noi frații 14.30 Ne vedem la TVR 16.30 Telegenial 17.30 Sport plus auto 19.00 Telegenial 20.00 Formula 1. Calificări Marele Premiu al Braziliei 20.10 Film. Schimb de experiență 21.45 Garantat 100% 23.10 Film. Cât rezisti fără sex?

Duminică 18 octombrie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Echipa verde 9.50 Spune-mi ce te doare 10.30 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Telegenial 13.20 Formă maximă 14.30 Călător pe viață 16.00 Film. Charlot la patinaj 17.55 Formula 1. Marele Premiu al Braziliei 20.10 Film. Doamnele de la malul mării 22.00 Serial. Serial. Battlestar Galactica.

TVR 2

Luni 12 octombrie

6.00 Ferma (R) 7.10 Muzică și muzichie (R) 9.00 Divertisment 11.00 Sat TV (R) 11.30 Telegenial 11.45 Serial. Dovadă de iubire 12.45 Descoperă românii 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Revolta clasicilor 16.30 Orașele lumii 17.15 Serial. Miracole 17.40 Serial. Berlin, Berlin 18.15 Film. Călătorie în timp 20.00 Bugetul meu 20.30 Lumea de aproape 23.30 Serial. Jekyll.

Patric Petre Marin moderatorul emisiunii „Bugetul meu”

Marti 13 octombrie

6.00 Serial. Carabinieri (R) 7.10 Film. Călătorie în timp (R) 9.00 Divertisment 10.30 Telegenial 11.00 Serial. Berlin, Berlin 11.45 Serial. Dovadă de iubire 12.55 Fotbal: România-Insulele Feroe 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Revolta clasicilor 17.10 Serial. Miracole 17.40 Serial. Berlin, Berlin 18.15 Film. Călătorie în timp 20.00 D'ale lui Mitică 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Până la capătul lumii.

Miercuri 14 octombrie

6.00 Serial. Carabinieri 7.10 Film. Călătorie în timp (R) 9.10 Divertisment 10.30 Telegenial 11.00 Serial. Berlin, Berlin (R) 11.45 Serial. Dovadă de iubire 13.30 Zestrea românilor (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Baschet. Steaua Turabo-Mornan Bar 16.40 Orașele lumii 17.10 Serial. Miracole 17.45 Serial. Berlin, Berlin 18.20 Film. Franceza pentru începători 20.00 Bazar 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Știri de acasă.

Joi 15 octombrie

6.00 ABC... De ce? 7.10 Film. Franceza pentru începători 8.45 Poate nu știa! 9.10 Divertisment 10.30 Telegenial 11.00 Serial. Berlin, Berlin 11.45 Serial. Dovadă de iubire 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Carabinieri 16.30 Orașele lumii 17.10 Serial. Miracole 17.40 Serial. Berlin, Berlin 18.15 Film. Mândrie 20.00 Imaginea de succes 20.30 Dincolo de hartă 22.10 Film. Ia-o de la capăt!

Vineri 16 octombrie

6.00 Serial. Serial. Carabinieri (R) 7.10 Film. Mândrie 9.10 Divertisment 10.30 Telegenial 11.00 Serial. Berlin, Berlin (R) 11.45 Serial. Dovadă de iubire 12.45 Călător prin lume (R) 13.40 Utopia 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Carabinieri 16.15 Baschet. Steaua Turabo-Dinamo 18.10 Atenție, se cântă! 19.30 Pescar hoinar 20.00 Jamie la cantina școlii 20.30 Operațiuni speciale 21.00 Ora de știri 22.00 Războinicii 23.10 Film. Cu sânge rece.

Sâmbătă 17 octombrie

6.00 Serial. Carabinieri (R) 7.00 ABC...De ce? 8.00 Atenție...copii 8.30 Doi care doinesc 9.00 Între cer și pământ 9.35 Liber pe contrasens 10.30 Natură și aventură 11.00 Serial. Arabella se întoarce 11.35 Poate nu știa! 11.55 Rugby: Stejarii București-Bourgoin Jailleu 14.00 Șansă și neșansă 15.35 Timpul chitarelor 17.00 Serial. Ballykissangel 18.00 Magazin UEFA Champions League 19.30 Serial. Cleopatra 2525 20.00 Serial. Lege și ordine 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Plumbul din sânge: numele îngerilor.

Duminică 18 octombrie

6.00 Șansă și neșansă (R) 7.00 Natură și aventură 7.30 Zestrea românilor (R) 8.00 Motomagia 9.00 Ferma 10.30 Pescar hoinar (R) 11.00 Serial. Arabella 11.35 Hora prichindeilor 12.30 Film. Viva Cuba! 14.30 Jamie la cantina școlii (R) 15.00 Atlas 15.35 Muzică și muzichie 17.00 Serial. Ballykissangel 18.00 Campionii 19.30 Serial. Cleopatra 2525 20.00 Serial. Eureka 21.00 Ora de știri 22.10 Film.În dormitor.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

12 OCTOMBRIE, LUNI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

13 OCTOMBRIE, MARTI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

14 OCTOMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

15 OCTOMBRIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Ilyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 OCTOMBRIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

17 OCTOMBRIE, SÂMBĂTĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

18 OCTOMBRIE, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune ecumenică 17.00: Sinteză știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00–18.00, pe unele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

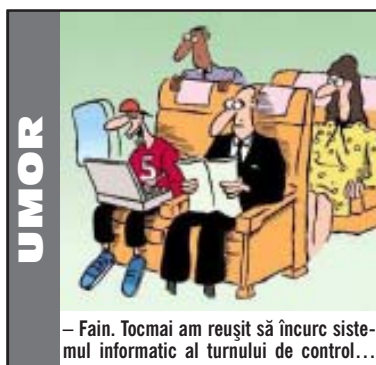
Ecranul nostru

miercuri, 14 octombrie 2009 (m1 ora 13.45)
Reluare: vineri, 16 octombrie 2009 (m2 ora 9.25)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Se spune că viața lungă este un dar de la Dumnezeu. Așa consideră și Milan Petkov din Deszk. Milan Petkov s-a născut în 1909, la Bățania, într-o familie mixtă, tatăl fiind sârb, iar mama sa româncă. Nenea Milan se consideră sârb, dar cu mare plăcere vorbește și românește. În prima parte a emisiunii în limba română a Televiziunii Maghiare vă vom prezenta un om, care are 100 de ani. Festivalul de Jazz de la Gărâna, care se desfășoară în fiecare an în luna iulie, în județul Caraș-Severin, și-a câștigat deja faima internațională. Cu această temă ne vom ocupa în a doua parte a programului nostru.

Realizator: Tiberiu Boca

– Fain. Tocmai am reușit să încerc sistemul informatic al turnului de control...

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior și îndeplinește și funcția de Centru Cultural Românesc pentru comunitatea românească din Ungaria.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Prețuri:

În camerele de cămin:
2.740 ft/persoană/noapte (pentru 1 – 2 noapte)
2.500 ft/persoană/noapte (mai multe nopți)

În camerele pensiunii:
3.200 ft/persoană/noapte (pentru 1 – 2 noapte)
3.000 ft/persoană/noapte (mai multe nopți)

Contacte:

e-mail: romiskgyula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

Vând teren de casă (630 mp) în apropierea Băilor Cetății din Jula, strada Fehérlő nr. 3. Detalii la telefon: +36-30/264-1335.

Editarea a 8 pagini din acest săptămânal sunt finanțate de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.

*

E hetilap 8 oldalának megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.

Folclorul românesc unește credincioșii ortodocși din Ungaria

Centrul Cultural Român din Jula a găzduit duminică, 4 octombrie, a doua ediție a manifestării culturale „La obârșii, la izvor”, organizată de Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria. Programul zilei a început dimineața, la Catedrala Sf. Nicolae, cu Sfânta Liturghie Arhierescă săvârșită de *Prea Sfințitul Siluan*, episcopul românilor din Ungaria, părintele arhidiacon *pr. dr. Constantin Voicu* de la Sibiu, *pr. vicar Pavel Ardelean*, *pr. Aurel Becan*, *pr. Origen Sabău*, ieromonah *Gabriel* și *pr. Ioan Pinte* de la Bistrița. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de Corala „Psalmodia Varadiensis” din Oradea, condusă de *pr. conf. univ. dr. Mihai Brie*.

La spectacolul cultural, care a avut loc duminică

după-masă, sala mare a Centrului Cultural a fost ticsită de publicul sosit din majoritatea localităților, unde trăiesc români în Ungaria, purtând haine elegante și amintirea spectacolelor de altădată, oameni modești și iubitori de muzică și dansuri românești veniți din Bihorul Unguresc, și din localitățile Chitighaz, Micherechi, Aletea, Crâstor, Seghedin, etc. Ce-i putea aduce laolaltă pe acești oameni care, în zilele lor obișnuite, au șanse minime să se întâlnească? Un spectacol de folclor autentic, o ediție reușită prin programul protagoniștilor, artiști, din județul Bistrița-Năsăud, soliști vocali și instrumentiști, precum și dansatori, membri ai ansamblurilor folclorice „Păunița” din Sângeorz-Băi și „Plaiurile Bârgăului” din

Prundu Bârgăului. Timp de două ore, orchestra, tinerii dansatori și interpreți au susținut un recital minunat cu dansuri tradiționale din mai multe zone ale României. În tradiția păstrării obiceiurilor și folclorului românesc prin cântece și dansuri populare, la această ediție, organizatorii au avut alături, ca parteneri, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, Asociația pentru Cultură, Spiritualitate și Dezvoltare a Relațiilor Transfrontaliere din Oradea, Autogovernarea Românească din Macău, Fundația Publică pentru Minorități din Budapesta, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula.

La serbarea Episcopiei au fost prezenți atât reprezentanți ai mai multor

instituții din Ungaria și România, ca de exemplu primăria Julei, *dr. Perjési Klára*, deputat în Parlamentul de la Budapesta, cât și reprezentanți ai corpului diplomatic român în Ungaria: *Ireny Comaroschi*, ambasador al României la Budapesta, *Ioan Fodoreanu*, consul general al României la Jula și *Răzvan Ciolcă*, viceconsul al României la Seghedin.

Anca Butar

FOAIA
românească
9 octombrie 2009
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcș, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: **5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95.** Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2009: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți.